

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/60/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6217202509
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6217202509.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša vo veci starostlivosti o maloletú X. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, dieťaťa rodičov otca P. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX T. X., W. XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Soňou Petrusovou, Advokátska kancelária 984 01 Lučenec, Adyho 34 a matky P. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX T. X., W. XX, t. č. XXX XX Q. O., B. A. XX, zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Landlom, Advokátska kancelária 984 01 Lučenec, Rázusova 47, o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu, o odvolaní matky maloletej proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 12P/43/2017-158 zo dňa 15. 06. 2017 takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku o povinnosti otca prispievať na výživu maloletej X. E., vo výroku o povinnosti otca zaplatiť nedoplatok na výživnom, vo výroku, v ktorom okresný súd vo zvyšku návrh zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, p o t v r d u j e .

II. Rozsudok okresného súdu vo výroku o zverení maloletej Sofie Osackej do osobnej starostlivosti matky a vo výroku, ktorým okresný súd styk otca s maloletou neupravil, ostáva nedotknutý.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd maloletú X. E. zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok. Uložil povinnosť otcovi maloletej počnúc dňom 27. 03. 2017 prispievať na jej výživu výživným vo výške 150 € mesačne, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet matky maloletej, vo zvyšku návrh zamietol. Nedoplatok na výživnom vo výške 174,15 € za obdobie od 27. 03. 2017 do 15. 06. 2017 povolil otcovi zaplatiť v mesačných splátkach po 40 € spolu s bežným výživným. Styk otca s maloletou neupravil a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Rozhodol tak o návrhu matky, ktorý došiel okresnému súdu dňa 27. 03. 2017, ktorým sa domáhala okrem zverenia maloletej do svojej starostlivosti uloženia povinnosti otcovi maloletej prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 250 € mesačne počnúc dňom 01. 12. 2016.

2. Z vykonaného dokazovania okresný súd zistil, že maloletá X. E., nar. XX. XX. XXXX pochádza zo vzťahu rodičov matky P. E. a otca P. E., ktorí sú naďalej manželia. Z tohto vzťahu pochádza ešte aj plnoletá Q. E., nar. XX.XX.XXXX, ku ktorej rodičia majú naďalej vyživovaciu povinnosť. Rodičia maloletej nežijú v spoločnej domácnosti, matka spolu s dcérami opustila spoločnú domácnosť v decembri 2016, kedy sa presťahovala ku svojim rodičom vo Q. O.. Otec maloletej naďalej býva v rodinnom dome na adrese W. XX, ktorého je výlučným vlastníkom. Maloletá navštevuje 5. ročník Základnej školy v T. X.. Mesačné výdavky v súvislosti s návštevou školy maloletou má matka vo výške 18 € na kúpu školskej stravy, 12 € na cestovné do školy, ďalej matka deklarovala výdavky na maloletú v podobe sporenia na vkladnú knižku po 20 €, výdavky na mimoškolskú stravu po 90 €, oblečenie a obuv po 60 €, drogériu po 20 €, telefón po 10 € a lieky po 20 € mesačne. Maloletá navštevuje Základnú umeleckú školu v T. X., za ktorú matka uhrádza mesačné poplatky vo výške 10 € a jazdecký krúžok v D., za ktorý uhrádza matka

poplatky vo výške 25 € mesačne. Maloletej má byť v budúcnosti osadený zubný strojček, v dôsledku čoho bude mať matka podľa svojho tvrdenia zvýšené výdavky s návštevou zubného lekára. Podľa tvrdenia matky sa matka spolu s maloletou mala presťahovať v priebehu mesiaca júl 2017 do 3-izbového bytu, ktorého vlastníčkou je jej matka, ktorá tento byt zakúpila prostredníctvom hypotéky, pričom matka za tento byt bude uhrádzať náklady v celkovej výške 284 €, z toho 150 € na zálohové platby na nájomné, 30 € elektrina, plyn 4 € a nájomné 100 € mesačne ako čiastočná refundácia hypotéky. Matka maloletej je zamestnaná v spoločnosti Q. s. r. o. so sídlom Lučenci ako farmaceutická laborantka v D. N. s čistým mesačným príjmom 504 €, okrem toho poberá rodinné prídavky na dve deti vo výške po 23,50 €, spolu 47 €. Matka deklarovala ďalšie výdavky v podobe stavebného sporenia po 60 €, úhrady poisťiek, nákladov na cestovné do práce a späť vo výške po 150 €, stravu, oblečenie, drogériu pre seba ako aj pre Vanesu vo výške 340 €, nákladov na telefón vo výške po 15 € mesačne.

Otec maloletej je zamestnaný ako vodič medzinárodnej kamiónovej dopravy u firmy O. S., s. r. o. so sídlom v W. s čistým mesačným príjmom v priemere 1.700 €, býva sám, je výlučným vlastníkom rodinného domu, v ktorom býva, okrem toho je vlastníkom osobného motorového vozidla Citroen Berlingo, rok výroby 2012, ktoré je zakúpené na leasing, za ktorý mesačne uhrádza 218 €. Okrem toho spláca hypotekárny úver na rekonštrukciu rodinného domu po 160 €, spotrebný úver po 222 €, úver od spoločnosti QUATRO vo výške 78 € mesačne, ako aj niekoľko ďalších poisťiek. Otec má týždenné výdavky na cestovné z Veľkého Krtíša do Viedne vo výške 50 € a stravu počas ciest 40 €. Počas pracovných ciest prespáva v kamióne, stravuje sa suchou stravou, ktorú si sám pripravuje. Osobnú hygienu zabezpečuje na benzínových pumpách, kde jedno osprchovanie ho stojí 1 €. Ukončil činnosť súkromne hospodáriaceho roľníka dňa 25.04.2017. Súd pri rozhodovaní prihliadol aj na tú skutočnosť, že na Okresnom súde prebieha konanie pod sp. zn. 7Pc/13/2017, v ktorom sa plnoletá dcéra XXX E. domáha voči otcovi platiť výživné vo výške 350 € mesačne, avšak vec doposiaľ (do rozhodnutia súdu prvej inštancie) nebola právoplatne skončená.

3. Okresný súd o výživnom rozhodol podľa ustanovení § 62 ods. 1, 2 § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Po vykonaní dokazovania okresný súd pri rozhodovaní vychádzal z ním zisteného skutkového stavu ohľadom príjmov a rodičov výdavkov rodičov maloletej, ako aj ohľadom výdavkov matky i otca. Pokiaľ však ide o tvrdenie matky o tom, že bude mať zvýšené výdavky spojené s ošetrovaním chrupu maloletej, tvrdenie matky, že tieto výdavky budú vo výške 130 € až 200 € mesačne, podľa názoru okresného súdu nepotvrzovali príjmové doklady, ktoré matka predložila od P. Q. I., a ktoré sa týkajú ošetrovania chrupu staršej dcéry Q.. Tieto doklady boli zo dňa 14. 08. 2014 vo výške 125,56 €, zo dňa 14. 04. 2014 vo výške 36,30 €, zo dňa 19. 02. 2014 vo výške 22,73 €, zo dňa 21. 05. 2011 vo výške 9,16 €, zo dňa 14. 06. 2012 vo výške 200 €, zo dňa 26. 07. 2012 vo výške 129,30 €. V roku 2011 boli náklady na ošetrovanie zubného chrupu XX vo výške 9,16 €, v roku 2012 vo výške 329,30 € a v roku 2014 vo výške 15,80 € mesačne. Výdavky na ošetrovanie chrupu Q. boli teda v priemere vo výške 20 € mesačne, pričom tieto výdavky na môžu pri maloletej Sofii meniť. Celkové výdavky na maloleté boli podľa názoru súdu vo výške 205 € mesačne. Pri rozhodovaní o výške výživného okresný súd vychádzal aj z ním preukázaného príjmu otca maloletej, a teda z jeho schopností a možností, pričom dospel k záveru, že na strane otca maloletej nie je možné preniesť celú zodpovednosť za vyživovanie maloletej. Otec mal totižto aj pravidelné výdavky v súvislosti so zabezpečovaním cestovného do zamestnania vo výške 200 € mesačne, so zabezpečovaním stravovania a hygieny počas pracovných ciest vo výške 200 € mesačne a tiež v súvislosti s uhrádzaním nákladov na bývanie. Na jeho výdavky spojené s uhrádzaním poisťiek a mesačných splátok za úvery súd neprihliadol vzhľadom k tomu, že ide o výdavky, pred ktorými má vyživovacia povinnosť prednosť (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine). Súd tiež prihliadol aj na to, že otec má naďalej vyživovaciu povinnosť aj k plnoletej dcére Q. E.. Súdom určené výživné 150 € mesačne podľa názoru okresného súdu je primerané odôvodneným potrebám maloletej a zodpovedá možnostiam a schopnostiam otca po zohľadnení jeho príjmovej a výdavkovej situácie. V prevyšujúcej časti súd návrh zamietol ako nedôvodný. Nestotožnil sa s tvrdením právneho zástupcu matky s tým, že vyživovacia povinnosť sa v zmysle ustálenej judikatúry upravuje percentuálnym spôsobom v rozmedzí 25 až 30 % z čistého príjmu rodiča a tiež dospel k záveru, že spätné určenie výživného od 01.12.2016 nebol preukázaný dôvod osobitného zreteľa. Otcovi so zvýšením vyživovacej povinnosti vznikol na výživnom pre maloletú dlh za obdobie od 27. 03. 2016 do 15. 06. 2017 vo výške 174,15 € a okresný súd mu povolil v zmysle ustanovenia § 232 ods. 4 CSP splácať uvedený dlh na výživnom v mesačných splátkach po 40 € spolu s bežným výživným.

4. Proti rozsudku okresného súdu, a to proti výroku o výške výživného podala v zákonnej 15-dňovej lehote odvolanie matka z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho

právneho posúdenia veci a že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Uviedla, že nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že odôvodnenými potrebami dieťaťa sú v každom prípade len nevyhnutné potreby, ktoré v súčasnosti vyžaduje život kultúrneho človeka. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov a odôvodnené potreby dieťaťa sa odvíjajú práve od práva dieťaťa podieľať sa na ich životnej úrovni. Pokiaľ ide podľa svojho tvrdenia o ustálenú judikatúru upravujúcu určenie výživného v rozpätí 25-30 % z čistého príjmu rodiča, poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13CoP/25/2016-82 zo dňa 21. 06. 2016, ktorým bola otcovi uložená povinnosť prispievať na výživu svojich nezaopatrených detí sumou dokonca prevyšujúcou 30 % z jeho čistého mesačného príjmu. V tomto smere namietala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie. Poukázala v tomto smere aj na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24CoP/13/2017 zo dňa 05. 04. 2017, podľa ktorého podľa zaužívej súdnej praxe platí, že výživné, ktoré hradí povinný rodič na všetky deti, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť, by malo predstavovať 25-30 % jeho čistého príjmu, samozrejme s prihliadnutím na individuálne okolnosti každého konkrétneho prípadu. Ďalej matka tvrdila, že je všeobecne známe, že správne nasadenie a nosenie zubného strojčeka je časovo i finančne náročná záležitosť a cena závisí od mnohých faktorov. Okrem značných nákladov za samotný zubný strojček a jeho nasadenie, vrátane pravidelných kontrol počas jeho nosenia si ortodontická liečba vyžaduje i dokonajú zubnú hygienu a maloletej teda bude musieť okrem iného zabezpečiť i potrebné hygienické pomôcky. Pokiaľ otec maloletej bude prispievať na výživu a potreby maloletej len sumou 150 € mesačne, pri výške svojho príjmu matka nebude schopná uhradiť všetky náklady potrebné na úspešné absolvovanie ortodontickej liečby maloletej. Žiadala rozsudok okresného súdu zmeniť vo výroku o výživnom a otcovi maloletej uložiť povinnosť prispievať na jej výživu výživným vo výške 250 € mesačne.

5. Otec maloletej vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že matkou požadované výživné vo výške 250 € mesačne považuje za neprimerané k veku dieťaťa. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov, avšak nemôže rodiča využívať a považovať ho len za zdroj príjmu. Uviedol, že jeho životná úroveň je na nižšej úrovni ako životná úroveň jeho dvoch detí. Pracuje celý týždeň mimo domova, snaží sa žiť striedmo, ukracuje sa na strave ako aj na oblečení, aby mohol deťom zabezpečiť všetko potrebné. Túto skutočnosť sa snaží teraz matka dieťa použiť proti nemu. Nesúhlasil s tvrdeniami, že jurisdikcia vyvinula percentuálne sadzby 25 až 30 % čistého príjmu rodiča. S takýmto tvrdením sa nezaobrá vo svojej rozhodovacej praxi žiadny súd. Neobstojí tvrdenie matka, že nebude schopná uhrádzať náklady na liečbu maloletej - absolvovanie ortodontickej liečby, keďže tieto výdavky sú otázkou budúcnosti a teraz na ne súd nevie prihliadať. Navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť.

6. Matka maloletej v písomnom vyjadrení k vyjadreniu otca k odvolaniu matky tvrdila, že nesúhlasí s tvrdením otca ohľadom neprimeranosti výšky výživného maloletej, otec maloletej má každý mesiac zo zamestnania ako vodiča medzinárodnej kamiónovej dopravy príjem cca. 1.700,- €, z ktorého príjmu by otec bol schopný maloletej platiť výživné vo výške 250,- € bez toho, aby bolo ohrozené uspokojenie jeho vlastných životných potrieb a nákladov. Takto určené výživné umožní maloletej X. Otecaj uspokojenie širších, nielen bežných odôvodnených potrieb. Tvrdila, že v súčasnosti sa maloletá X. podieľa výlučne na jej životnej úrovni. Tvrdila, že sa pridrižava všetkých svojich doterajších vyjadrení a písomných podaní a žiadala rozhodnúť tak, ako je to uvedené v jej odvolacom návrhu.

7. Otec maloletej v písomnom vyjadrení k vyjadreniu matky k vyjadreniu otca k odvolaniu matky uviedol, že k odvolaniu matky sa podrobne vyjadril vo svojom vyjadrení zo dňa 07. 08. 2017 a na týchto vyjadreniach v plnom rozsahu trvá a nemá k nim viac čo dodať. S tvrdeniami matky, ktoré uvádza vo svojom vyjadrení zo dňa 04. 09. 2017 nesúhlasí.

8. Krajský súd, ako súd odvolací, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku o výživnom, o nedoplatku na výživnom a vo výroku, v ktorom okresný súd vo zvyšku návrh zamietol a rozhodol o náhrade trov konania, potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP z nasledovných dôvodov:

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 toho istého ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozhodnutia. Okresný súd pri rozhodovaní vychádzal z dostatočne zisteného skutočného stavu veci, vec správne právne posúdil a rozsudok dostatočne odôvodnil tak, aby bol jasný a zrozumiteľný tak pre odbornú ako aj laickú verejnosť.

11. Okresný súd výživné určil primerane vo výške zodpovedajúcej odôvodneným potrebám maloletej ako aj schopnostiam a možnostiam jej otca (§ 62 ods. 2, § 75 ods. 1 Zákona o rodine). Neprihliadol na tvrdenia právneho zástupcu matky maloletej, že sa výživné na Slovensku upravuje v zmysle ustálenej judikatúry v rozpätí 25 až 30 % z čistého príjmu rodiča. K tomu odvolací súd uvádza, že ide o nepravdivé tvrdenie, i keď na Slovensku niektoré súdy rozhodli o vyživovacej povinnosti povinnej osoby v takomto rozmedzí, rozhodnutia niektorých okresných, prípadne krajských súdov nie je možné považovať za ustálenú súdnu prax. Okresný súd pri určení výšky výživného správne prihliadol na tú skutočnosť, že otec maloletej má zvýšené výdavky spojené s cestovaním do zamestnania a späť, ako aj k tej skutočnosti, že má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k teraz už plnoletej dcére Q.. Naopak, správne okresný súd nezohľadnil ním uvedené nevyhnutné výdavky spojené s pôžičkami a s poisťkami, ako i hypotekárnym úverom, keď dospel k záveru, že výživné na maloleté dieťa má prednosť pred uvedenými výdavkami. Nie je pravdivým tvrdenie matky, že okresný súd na tieto jeho výdavky neprihliadol (viď. § 62 ods. 5 veta prvá Zákona o rodine, podľa ktorého ustanovenia výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov). Okresný súd taktiež správne rozhodol o určení výživného odo dňa začatia súdneho konania v súlade s § 77 ods. 1 Zákona o rodine. Späťne odo dňa začatia konania súd výživné neurčil, vzhľadom k tomu, že nezistil, že by boli v súdnej veci na to dôvody hodné osobitného zreteľa. V tomto smere je rozsudok okresného súdu taktiež dostatočne odôvodnený. K tvrdeniam matky o zvýšených výdavkoch týkajúcich sa ošetrovania zubného chrupu maloletej, odvolací súd len poukazuje na dôvody rozhodnutia okresného súdu, s ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje. Aj v tomto smere okresný súd vychádzal zo skutočného stavu veci a rozhodnutie v dostatočnom rozsahu aj odôvodnil.

12. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti krajský súd rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku o výživnom, o nedoplatku na výživnom vo výroku, ktorým okresný súd návrh vo zvyšku zamietol a vo výroku o náhrade trov konania ako výroku závislom od rozhodnutia vo veci samej ako vecne správny potvrdil.

13. Odvolanie nesmerovalo proti výroku rozsudku okresného súdu o zverení maloletej X. E. do osobnej starostlivosti matky ani proti výroku, ktorým okresný súd styk otca s maloletou neupravil, a preto v týchto výrokoch krajský súd rozhodol, že rozsudok okresného súdu zostáva nedotknutý.

14. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.
Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).